

24 NİSAN VE IRKÇI ERMENİ TERÖRİST SASSOUNIAN'IN TAHLİYE TALEBİ BİR KEZ DAHA KALİFORNİYA VALİSİ NEWSOM'IN ÖNÜNDE

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Analiz No : 2020 / 13

24.04.2020

Nisan ayı, her yıl Türkiye ve Türk dış politikası için önemli bir ay olarak kabul edilmektedir. Zaferlerle dolu tarihimizde aydınlığa kavuşmaması için uğraş verilen bir de tarih bulunmaktadır. Bu tarih 24 Nisandır. Türkiye, 1915 olaylarını araştırmak üzere tarafsız bir Tarih Komisyonu kurulması önerisini defalarca dile getirdiği halde bu öneri Ermenistan ve Ermeni diasporası tarafından reddedilmektedir. Bu suretle, soykırım gibi hukuki bir kavramın ayaklar altına alınması önemsenmemektedir. Gerçekten, bu tutum soykırıma uğramış toplumların acılarının ciddiye alınmaması sonucunu doğurmaktadır. 24 Nisanı üreten zihniyet tarihi çarpıtmaktadır. Daha da önemlisi, dünya siyasetinde söz sahibi olan bazı devlet başkanlarının gerçekleri sorgulamadan 24 Nisanı kendi ülkelerinde resmi bir anma günü olarak ilân etme yoluna gitmeleri hayal kırıklığı yaratmaktadır. Ama ortada bir gerçek vardır. Söz konusu ülkeler kendi karanlık tarihlerini örtme çabası içinde çırpınmaktadırlar[1].

24 Nisan, hala kimlik bunalımını atlatamamış, bu bunalımı günümüz Türkiyesine mal etmeye çalışan Ermeni diasporasının bir ürünüdür. Üretilen tarihin yayılması için sarfedilen çabalar gibi, yaymayı hedeflediği düşünce de kanlıdır. Bu hedef zannedildiği gibi bir anda 1915te ortaya çıkıvermemiştir. Başka devletler tarafından kendilerine vaatlerde bulunulan gözü dönmüş çetelerin saldırıları Osmanlı toplumunu bir arada tutan çimentoya zarar vermiştir. Bu durum Osmanlı Devletinin Ermeni vatandaşlarını da kapsayan tüm sosyal ve kültürel zenginliklerini örselemiştir.

1800lü yılların sonundan itibaren çeşitli devletler tarafından dünyanın çeşitli merkezlerinde kurulan terör örgütleri piyasaya sürülmeye başlanmıştır. Bunlardan en bilinenlerinden ve varlığını hala sürdürmekte olan örgüt merkezi Lübnanda bulunan Hınçak Komitesi Partisidir. Hınçak Komitesi Partisi, Marksist ideolojiyi benimsemiştir. Amacı Türkiye Ermenistanının siyaseten ulusal bağımsızlığını sağlamaktır. Siyasi parti olarak kendini öne çıkaran bu yapı, zaman içinde birçok terör olayı ve isyan düzenlemiştir. Bu teşkilata bağlı kişiler ve çeteler I. Dünya Savaşında Osmanlı güçlerine karşı savaştıktan

sonra, parti haline dönüşerek faaliyetlerini devam ettirmişlerdir. Günümüzde de var olan ancak etkisini yitirmiş olan Hınçak Komitesi Partisinin en etkin olduğu ülke Lübnandır[2].

Bir diğer örgüt, Ermeni Devrimci Federasyonu, günümüzde bilinen adıyla Taşnaksutyun Partisidir. Taşnaksutyun Partisi, çeşitli ihtilalci örgütlerin bir araya gelmesiyle 1890 yılında Tifliste kurulmuştur. Irkçı bir söylem benimseyen Taşnaksutyun, başlangıçtaki sosyalist bir parti olma iddiasından uzaktadır. 1915 olaylarının soykırım olarak tanınması ve Birleşik Ermenistan hayalleri Taşnaksutyun Partisinin de temel siyasi hedefleri arasındadır[3]. Taşnaksutyun Parti tüzüğünde terörün, seslerini duyurmak için bir araç olarak kullanılacağı yer almaktadır. Çeteler kurulması ve katılan ırkçı Ermenileri silahlandırmak da tüzükte yer alan hedefler arasındadır. Ermenistanın Sovyetleşmesinden sonra partinin faaliyetleri yasaklanmış ve tüm etkisini kaybetmiştir. Buna rağmen diasporadaki başat Ermeni siyasi kuruluşu olarak faaliyetlerini sürdürmeye devam etmiştir. 1991 yılında Ermenistan tekrar bağımsızlığını kazanınca Taşnak Partisi Ermenistan içerisindeki faaliyetlerine yeniden başlamıştır. 1994 yılında zararlı faaliyetleri dolayısıyla Parti kapatılmışsa da 1998de dönemin Başbakanı Robert Koçaryan tarafından yeniden açılmasına izin verilmiştir. Taşnak Partisi daha sonra Ermenistan hükümetlerinde de yer almaya başlamıştır[4].

Lübnan, Ermeni kimliğinin oluşumunda önemli bir paya sahiptir. Nitekim 24 Nisan tarihi dünyada ilk defa 1965 yılında Lübnanda anılmaya başlamıştır. Ermeni terörünün bu tarihten sonra, yani 1973 yılından itibaren kendini göstermeye başlaması tesadüf değildir.

1975 yılında Lübnan asıllı Ermeni Agop Agopyan tarafından Ermenistanın Kurtuluşu için Gizli Ermeni Ordusu (İng. ASALA Armenian Secret Army for the Liberation of Armenia) kurulmuştur. Ayrıca, Ermeni Soykırımı için Adalet Komandoları (İng. JCAG Justice Commandos for the Armenian Genocide) terör örgütünün kurulması da bu döneme rastlamaktadır. ASALA ve JCAG terör örgütü mensupları yine Lübnandaki eğitim kamplarında yetiştirilmeye başlanmıştır.

Diplomatlarımızın şehit edildikleri ilk günden beri, intikam söylemleri her ırkçı Ermeni saldırganın sloganı haline gelmiştir. Bunlar kendi faaliyetlerini yalnız intikam olarak görmemekte, gelecek nesiller için kutsal bir görev gibi göstermeye çalışmaktadır. Bu söylem, 27 Ocak 1973 yılında California, Los Angeles, Santa Barbarada Başkonsolos Mehmet Baydar ve Konsolos Bahadır Demirin katili Gourgen Yanikian tarafından defalarca dile getirilmiştir. Kendini kahraman gibi ortaya koyan yalnız Yanikian değildir. 28 Ocak 1982de yine Los Angelesta Başkonsolos Kemal Arıkan, JCAG mensubu terörist Hampig Sassounian tarafından canice katledilmiştir. Adıgeçen, pişmanlık bir yana, yine olsa yine yaparım sözleri ile Türkiyeye ve Türklere olan nefretini dile getirmiştir[5]. Hampig Sassounian, Ermeni Gençlik Federasyonu (İng. AYF Armenian Youth Federation) üyesi ve JCAG mensubu bir saldırgandır.

AYF, Ermeni Devrimci Federasyonu yani bugünkü adıyla Taşnak Partisinin bir kuruluşudur. 21 Kasım 1998 tarihinde, Amerikadaki Ermeni Ulusal Komitesi Başkanı (İng. ANCA Armenian National Committee of America) Mourad Topalyan, Glendale Armenian Centerda yüzden fazla Ermeni Gençlik Federasyonu (İng. AYF Armenian Youth Federation) üyesine hitap etmiştir. Zamanında Ermeni Gençlik Federasyonunun aktif bir üyesi olarak yer almış

olan Topalyan, her zaman Sovyetler Birliği[6] ve Amerikanın Türkiye ile ilişkisi konusunda protesto hareketleri düzenlemiştir. AYFnin Genç Ermenilerin çalışmalarında önemli bir rol oynadığını anlatan Topalyan, gençlerin yeni devrimciler olacağını ifade etmektedir. Topalyan, ANCAnın amaçlarından birinin Amerika Birleşik Devletlerinin Türkiyeye yapmış olduğu askeri yardımları kesmek olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte, ANCAnin bilinen en önde gelen amacının, Ermeni soykırımının ABD hükümetleri tarafından tanınması olduğu kuşkusuzdur[7].

Soykırımın tanınmasına ilişkin çalışmaların hedef kitlesi Ermeni çocukları ve gençleridir. AYFnin, Ermeni çocukların ve gençlerin zihin yapısını gerçek Ermeni kültürü yerine çarpıtılmış Ermeni kültürü ile yeniden şekillendirmek olduğu açıktır.

AYF üyesi ve JCAG mensubu Sassounian Türkiyenin Los Angeles Başkonsolosu Kemal Arıkanı katletmek suçundan hapse girdiği 1982 yılından beri defalarca tahliye talebinde bulunmuştur. Ancak, 2019un son aylarına kadar Sassounianın tahliye talepleri defalarca reddedilmiştir. Bu bağlamda, Taşnaksutyun partisi tarafından yönlendirilen Hampig Sassounianı Savunma Fonu kurulmuş, toplanması planlanan parayla Sassounianın tahliyesi hızlandırılmaya çalışılmıştır. 27 Aralık 2019 tarihinde Kaliforniyada gerçekleşen duruşmada söz konusu tahliye talebi kabul edilmiştir. Söz konusu karar Kaliforniya Valisi Gavin Newsomun onayına tabidir. Şartlı tahliye talebi yaklaşık 120 günlük süreçten ve hukuki prosedürlerden sonra valinin takdirine sunulmuştur. Vali Newsom, bu ay sonuna karar bir karar vermek durumundadır. Eğer Vali Newsom, Sassounianın tahliye kararını iptal etmezse, Sassounian serbest kalacaktır. Bugünlerde bu kararın ayrı bir önemi daha vardır. COVİD-19 küresel pandemisi dolayısıyla, Kaliforniyada fazla sayıda mahkûm için af çıkması gerektiği görüşü basında yer almaktadır. Bu durum Sassounianın durumu ile hiç kuşkusuz yakından ilgilidir. Eğer Sassounian için tahliye kararı onaylanırsa, bu gelişme diğer mahkumların tahliyesi için yolu açabilecektir[8].

Her halükârda, Vali Newsomun bu sürecin sonunda vereceği karar, ABDde yaşayan Türklerin ABDye olan güveni konusunda büyük bir önem taşımaktadır. Türkiye-ABD arasındaki gerilimi fırsat bilen çıkar gruplarının ve güncel siyasetin etkisiyle alınacak olumlu bir karar böylece yalnızca Türkiye-ABD ilişkilerini etkilemeyecek, ABDde yaşayan Türkleri de kuşkusuz, derinden üzecektir[9].

Ermeni diasporasının hala kimliğini bulamaması bunun için başka toplumları karalamaya çalışması ve kendisine hedef bir düşman belirlemesi normaldir. Böyle bir amaç için en ideal düşman Türkiyedir. Diasporanın bundan sonra farklı bir yol izlemeyeceği açıktır. Sassounian davasının olumlu sonuçlanması ise bir emsal oluşturabilmesi ihtimalini gündeme getirmektedir. Terörün ve teröre hizmet edenlerin yüceltilmesi hiçbir olumlu amaca hizmet edemez. Bu bağlamda, Vali Newsomın kararını son derece hassas bir şekilde vermesi gerekmektedir.

Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürkün dünya çocuklarına barış ve kardeşlik duygularıyla armağan ettiği büyük bayram 23 Nisan ve Çanakkale Zaferini kutladığımız 25 Nisan tarihleri arasına bir kara leke olarak 24 Nisan tarihinin eklenmeye çalışılması gayretlerinin sonuçta Ermenistana ve Ermeni diasporasına zarar vermesi olasılığı hiç de düşük değildir.

*Fotoğraf: *https://www.sfchronicle.com/opinion/openforum/article/Gov-Newsom-s-dilemma-More-prisoner-releases-15180734.php*

---

[1] Hazel Çağan Elbir, Fransa, 24 Nisanı Sözde Ermeni Soykırım Anma Günü İlan Etti, avim.org.tr, 7 Şubat 2019, https://avim.org.tr/tr/Yorum/FRANSA-24-NISAN-I-SOZDE-ERMENI-SOYKIRIM-ANMA-GUNU-ILAN-ETTI

[2] Ömer Engin Lütem, Ermeni Terörü, ASAM Yayınları, 2008.

[3] Turgut Kerem Tuncel, Ermeni Devrimci Partisi Taşnaksutyun, avim.org.tr, 10 Şubat 2015, https://avim.org.tr/tr/Analiz/ERMENI-DEVRIMCI-FEDERASYONU-TASNAKSUTYUN

[4] Ömer Engin Lütem, Ermeni Sorununun Ortaya Çıkışı ve Gelişmesi, ODTÜ Tarih Bölümü Doktora Ders Notları, AVİM, 2015.

[5] Ali Murat Taşkent, Terörist Sasunyanın Şartlı Tahliye Kararının İptali ve Sonrası, avim.org.tr, 17 Mayıs 2017,https://avim.org.tr/tr/Yorum/TERORIST-SASUNYAN-IN-SARTLI-TAHLIYE-KARARININ-IPTALI-VE-SONRASI

[6] Bahsi geçen kaynakta yazıldığı şekliyle alınmıştır.

[7] Hrag Yedalian, Topalian Motivates Youth to Become Active in Armenian Issues, Asbarez Daily, 12 Aralık 1998.

[8] William Drummond, Gov. Newsoms Dilemma: More Prisoner releases needed in Coronavirus Crisis, San Francisco Chronicle, 7 Nisan 2020, https://www.sfchronicle.com/opinion/openforum/article/Gov-Newsom-s-dilemma-More-prisoner-releases-15180734.php

[9] Terörle Mücadeleye Sürülen Kara Leke: Hampig Sasunyan Davası, avim.org.tr, 20 Ocak 2020, https://avim.org.tr/tr/Yorum/TERORLE-MUCADELEYE-SURULEN-KARA-LEKE-HAMPIG-SASUNYAN-DAVASI

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "24 NİSAN VE IRKÇI ERMENİ TERÖRİST SASSOUNIAN'IN TAHLİYE TALEBİ BİR KEZ DAHA KALİFORNİYA VALİSİ NEWSOM'IN ÖNÜNDE." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2020 / 13. Nisan 24. Erişim Kasım 22, 2026. https://avim.org.tr/public/tr/Analiz/24-NISAN-VE-IRKCI-ERMENI-TERORIST-SASSOUNIAN-IN-TAHLIYE-TALEBI-BIR-KEZ-DAHA-KALIFORNIYA-VALISI-NEWSOM-IN-ONUNDE

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır